

Radioprogrammet Karusellen med Len-
nart Hyland - från Tranås - börjar sända.
Det blir omåttligt populärt med allehanda
upptåg, bland annat en dragkamp mellan
Jönköping och Huskvarna på Andréevä-
gen i Vättersnäs. Bandyspelaren Snoddas
gör succé med låten Flottarkärläk.

Två svenska flygplan - en DC3:a och en
Catalina - skjuts ner över Östersjön. Blick-
arna riktas österut.

En viss Elvis Presley spelar in sin första
skiva. Resten är rockhistoria. Sovjetunio-
nens diktator Stalin dör - och så småning-
om kan hans terrorvälde diskuteras mer
öppet.

I Sverige börjar tv att sända på försök. Dit
flyttas också Karusellen. På 60-talet skulle
programledaren vinna ännu större fram-
gångar med Hylands hörna som håller på
ända in på 80-talet.

1951

Bostadsstiftelsen blir ett självständigt fö-
retag och flyttar ut från stadens fastighets-
kontor till en källarlokal på Slottsgatan 35.
K-G Karlsson utses till första vd. Österäng-
en börjar byggas. Samma år begär stif-
telsen att stadens styrande ska bevilja le-
damöterna i styrelsen arvode, fem kro-
nor per styrelseledamot och sammanträ-
de ville man ha. Sekreteraren borde dock
ha det dubbla.

1952

En panncentral byggs på Österängen och i
september är det taklagsfest. Därmed fick
Österängen fjärrvärme, något som idag är
standard för de flesta centrala bostadshus
i Jönköping. I december flyttar de första
hyresgästerna in på Österängen.

1953

1954

1950-TAL: VÄLFÄRDSBYGGE

Svenskarna röstar nej till högertrafik med stor majoritet. Tolv år senare införs den ändå, kampanjlåten »Håll dig till höger, Svensson« blir en slagdänga. Motboken – som ransonerade alkoholinköp i nästan 40 år – avskaffas. I Jönköping står Läns museet klart.

I Ungern utbryter revolt som brutalt krossas. Vid OS i Melbourne kommer höjdhoppern Gunhild Larking från Jönköping fyra.

Ny folkomröstning – om pensionerna. Efter en dramatisk omröstning i riksdagen införs ATP. I Jönköping härjar »Varannandagspyromanen«.

Fotbolls-VM i Stockholm. Sverige tar silver och Pelé gör debut i det vinnande brasilianska laget. Rosenlundshallen, den första inomhusishallen för ishockey i landet, står klar, 42 år senare ersätts den av Kinnarps arena.

Denna »getingsommar« blir Ingemar »Ingo« Johansson världsmästare i tungviktsboxning. För Jönköpings-Posten skapar detta problem – tidningens två chefer var djupt oeniga om boxningsjournalistik. På Rosenlund ordnas lantbruksutställningen RILA som så småningom blir Elmia.

1955

1956

1957

1958

1959

Hyran detta år kan tyckas löjligt låg med dagens mått mätt: för en lägenhet på 70 kvadrat behövde man inte betala mer än 175 kronor i månaden. I dagens penningvärde motsvarar det 2 511 kronor. Men snitthyran för en lika stor lägenhet hos Vätterhem låg 2016 på 5 400 kronor. Hyrorna har alltså ökat betydligt mer än inflationen – men så är också standarden på lägenheterna en helt annan än på 50-talet.

Antalet Österängsbor ökar snabbt – detta år var 3 124 personer bosatta på området. Alla lägenheter hyrs ut innan de byggts färdigt.

FOTO: WEINE KARLSTEDT

Duvgatan.

1950-TAL: VÄLFÄRDSBYGGE ÖSTERÄNGEN BLIR TILL

Redan året efter krigsslutet konstaterar Winston Churchill att en »järnridå« hade sänkt sig genom Europa. Snart blir den verklighet. I Berlin byggs - men först 1961 - en fysisk mur. Väst står mot öst. De båda supermakterna rustar; sedan 1949 har även Sovjetunionen kärnvapen. Vi lever i skuggan av bomben. Man talar om terrorbalans och kallt krig. I Korea utbryter riktigt krig.

Men i Sverige stundar skördetid: landet som klarat sig undan det förödande kriget förvandlas så sakta till en välfärdsstat. Under 50-talet återupplivar socialdemokraterna en tradition från 30-talet: man går i koalition med Bondeförbundet (som Centerpartiet fortfarande då hette).

»TILLPLATTADE KÖTTBULLAR« I ETT NYTT SVERIGE. Det är hemmafruns årtionde. I det gamla Bondesverige - som inte låg så långt tillbaka - hade kvinnorna en given plats i produktionen. Snart skulle också krav på jämställdhet och dagis stunda. Men nu är vi mitt emellan. Hustrun skulle vara hemma. Ta hand om man och barn. Vara till behag. Städa, tvätta och laga mat.

Vad lagade hon? Fiskpinnar är en nyhet. Liksom hamburgare som först kallades »tillplattade köttbullar« - USA är inne och påverkar oss genom mat, musik och kläder som blåjeans. Efter krigsårens ransoneringar är det också frossartid. Grädd- och smörgåstårter (sällan har vi ätit så mycket majonnäs). Kalles kaviar, kakmix, pulvermos, tomatketchup, chokladdryckerna Pucko och O´Boy, Bostongurka samt Bullens pilsnerkorv introduceras - den sista efter en allvarlig salmonellaepidemi i Alvesta. Hemmafrun kan torka av diskbänken med den nya Wettexduken. Och de första frysboxarna installeras.

Vy över Österängen.

Birger Jarlsgatan.

Det är ett nytt Sverige som växer fram. Bokstavligen med nya bostadsområden. Och i husen installeras nymodigheter som kylskåp i köken och bekvämligheter som wc och badkar i badrummen.

ÖSTERÄNGEN - VÄTTERHEMS FÖRSTA EGNA OMRÅDE. I Jönköping vinner HSB arkitekttävlingen om Österängen. Det ska bli Vätterhems första stora egna område. Först ut är 250 lägenheter på Duvgatan. Under resten av 50-talet och en bit in på 60-talet fortsätter Österängen att bebyggas, bland annat tillkommer höghus på området. De leriga åkrarna på gränsen mot Huskvarna fylls alltså med moderna hus. »Pölsebo« kallas ibland Österängen - det anses så dyrt att bo där så man bara hade råd att äta just pölsa. Och särskilt lätt har nog inte de första hyresgästerna; Österängen är en byggarbetsplats. Spårvagnarna - som rullar i Jönköping fram till 1958 - vänder borta vid Rosenlund. Men få klagar - det är bostadsbrist och de nya lägenheterna fylls snabbt. Och busslinje tre från Gräshagen förlängs under 50-talet upp till Österängen.

BRITTA OCH RUNE BLAND DE FÖRSTA PÅ ÖSTERÄNGEN

Bland de som var först att flytta in på Österängen fanns Britta och Rune Magnusson. De intervjuades i Vätterhems jubileumsskrift »En kavalkad i ord och bild speglades VätterHems 50 år«. Då hade de bott på Österängen i 39 år. Som nygifta bodde de på Söder i Jönköping i sju år, men 1953 bar det av österut:

- Det såg lite annorlunda ut när vi flyttade in i vår första lägenhet på Österängen, berättade de då, 1992.

- Den lägenheten hade vi på Duvgatan, en gata som nu kanske inte har det bästa rykte. Men då var det lugnt och fint. Det var nästan som att bo på landet, då korna betade i närheten...

Under de nästan 40 år som Britta och Rune Magnusson då bott på Österängen hade de sett området förändras och förvandlas - både på gott och ont:

- Mest till det bättre. Tänk på vårt fina centrum, som kan erbjuda det allra mesta för det dagliga livet. Sådant är mycket värt.

- Men frågan är om inte Österängen var mysigare och trivsammare förr i tiden.

»Det var nästan som att bo på landet,
då korna betade i närheten...«

